

Forsyning er blevet sexet

Vandværker, fjernvarmecentraler og forbrændingsanstalter rummer et stort eksportpotentiale. Men gammeldags organisering og kommunalpolitikere står i vejen. Stærke kræfter vil nu reformere sektoren.

Vandværker, fjernvarmecentraler, forbrændingsanstalter og rensningsanlæg hører ikke til de mest sexede emner på direktionsgangene i danske virksomheder. Og slet ikke, hvis du bruger samlebetegnelsen »forsyningssektoren« om de aktører, der leverer vand, varme og rene naturomgivelser til os danskere. For sektoren ejes enten af lokale andelshavere eller af kommunerne, og den deltager ikke i markedsøkonomien.

Tværtimod. Sektorens virksomheder »hviler i sig selv«. D.v.s., at sektorens aktører udskrifter regninger til borgere og virksomheder for de varer og ydelser, de leverer. Omkostningsforøgelse sendes videre til kunderne, for sektorens virksomheder har et naturligt monopol. Det burde være let at styre. Ikke desto mindre skal der tusindvis af bestyrelsesmedlemmer – fortrinsvis kommunalpolitikere – til at lede den.

Forsyningssektoren vil alligevel komme på nethinden i erhvervslivet i de kommende år, for det er den allerede hos kineserne. Når de ankommer til Danmark og opdager, at man kan bade i Københavns Havn og se den blå himmel over hovedstaden, bliver de imponerede. Det samme ville de gerne kunne hjemme i deres egne storbyer, der hører til verdens mest forurenedede. Men hvordan er det lige, man gør?

Det ved de kommunale forsyningselskaber, for de har sammen med leverandører i den private industri skabt løsningerne. Godt hjulpet af politikere, der har stillet krav om et rent miljø.

Den kommunale forsyningssektor har opnået et højt teknologisk stade drevet frem af en krævende og kvalificeret efterspørgsel. Rent økonomisk fylder den også ganske meget. Den omsætter for 93 mia. kr. og beskæftiger 22.000 ansatte. Den køber ydelser for 52 mia. kr., og en stor del af dem leveres af danske virksomheder som Danfoss, Grundfos, Krüger, Logstor, Novozymes og Per Aarsleff.

Trods sine imponerende tekniske resultater har forsyningsvirksomhederne organisatorisk stor lighed med de offentlige telefon- og energiselskaber, som de så ud i

BUSINESS DANMARK

Af Carsten Steno

Seniorjournalist, Berlingske
cs@berlingske.dk

1990'erne, inden den første store privatiseringsbølge blev sat i gang. De er fortrinsvis hjemmemarkedsorienterede og ledes gammeldags, både organisatorisk og økonomisk.

Stille revolution

Men under overfladen aner man spirerne til en stille revolution. Staten er begyndt stille effektiviseringskrav, og kommunerne er begyndt at fusionere forsyningselskaber for at opnå stordriftsfordele. HOFOR og Aarhus Vand er blandt de største.

DONG og miljøindustrien har også fået øje på sektoren. De ser et stort eksportpotentiale, hvis sektoren undergår samme udvikling som energiselskaberne med delvis afregulering og mere plads til privat kapital, der kræver en aflønning i form af afkast.

Rationalet er, at en større kommercialisering og konsolidering i sektoren kan skabe de forsyningslokomotiver, som kan levere varme, rent vand og et sundere miljø til

kineserne og andre, der efterspørger store totalløsninger.

Reformdagsordenen for forsyningssektoren blev for nylig sat af tænketanken Axcelfuture, der har betalt Copenhagen Economics for at lave en omfattende analyse. I Axcels tilhørende *advisory board* for reform af forsyningsvirksomhederne sidder bl.a. direktør for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Lars Andersen, DONG-direktør Knud Pedersen og direktør Jens-Christian Stougaard fra PensionDanmark. Formand er Mads Lebech, direktør i Industriens Fond og tidligere borgmester.

12 forslag

Intet mindre end 12 forslag til reform af sektoren er der foreløbig kommet ud af tænketankens arbejde. De handler bl.a. om at adskille ejerrollen og driftsrollen og udlicitere driften af vandværker og forbrændingsanlæg til private virksomheder. Desuden skal der en ny *governance* ind i sektoren, hvor kommunalbestyrelsesmedlemmer skal erstattes af erhvervsfolk med forstand på forretning.

Desuden skal sektoren ikke længere økonomisk have lov til at »hvile i sig selv«. Skal man skabe innovation på verdensplan, skal det også være muligt at tjene penge på vand og varme og rensningsanlæg. Ellers bliver der ikke råd til fornyelse.

Men det bliver ikke let at kommercialisere forsyningssektoren, selv om eksportpotentialet er stort. Sektoren drives i vidt omfang af idealister, der er skeptisk indstillede over for privat kapital. Forbrugere spiller en betydelig rolle, og mange kommunalpolitikere holder fast ved ejerskabet – om ikke andet så på grund af lukrative bestyrelsesposter.

Nogle folketingsmedlemmer vil også have det svært med at afregulere selskaber, der har naturlige monopoler. Ikke desto mindre er en bevægelse sat i gang. Den er bredt forankret i pensionskassemiljøet og de private grønne virksomheder. Perspektiverne for at udvikle sektorens eksportpotentiale er erkendt langt ind i Socialdemokraternes rækker. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd deltager således aktivt i lobbyarbejdet.

22.000

ansatte er der i den danske forsyningssektor, som køber ydelser for 52 mia. kr. og samlet set omsætter for 93 mia. kr.